

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ В.С. Чопей
« _____ » _____ 20__ р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»**

_____ ОК 2.17 Охорона праці в галузі _____

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____ Соціальна робота _____

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ Бакалавр (перший рівень вищої освіти) _____

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 23 Соціальна робота _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 231 Соціальна робота _____

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ Соціальна педагогіка і практична психологія _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Карпатський інститут підприємництва _____

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: _____ 90 годин, 3 кредити _____

Форма підсумкового контролю: _____ залік _____

Хуст - 2021 рік

**ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ**

Викладач	<i>Шинкар Іван Петрович, завідувач кафедри соціальної роботи, кандидат філологічних наук</i>
Асистент викладача	—
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	—
Профайл викладача	
Профайл асистента	—
Канали комунікації	<i>Телефон деканату: +380680927063 Телефон викладача: +380973702080 Електронна пошта: anja.shynkar@ukr.net Вайбер: Кабінет (електронний кабінет):</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	<i>Посилання на курс</i> https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=12028

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	3
1.1. Передреквізити навчальної дисципліни.....	6
1.2. Постреквізити навчальної дисципліни.....	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Тематичний план.....	11
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	15
4.3.1. Теми семінарських занять.....	15
4.3.4. Індивідуальні завдання.....	16
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	17
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів.....	20
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	23
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	23
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.....	23
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	24
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	25
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	26
6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	26
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	27
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	29
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	29
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	30
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	32
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	33

7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	34
7.3. Рекомендована література.....	40
7.4. Інформаційні ресурси.....	43
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	43
Політика навчального курсу.....	44

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u>	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>професійний</u>	
Модулів – 2	Спеціалізація <u>Соціальна педагогіка і практична психологія</u> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Охорона праці в галузі</u>	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 90		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 самостійної роботи студента – 58	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр (перший рівень вищої освіти)</u>	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	88 год.
Індивідуальні завдання: 10 год.			
Вид семестрового контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

для заочної форми навчання – 12/88

1.1 Передреквізити навчальної дисципліни:

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни необхідно володіти знаннями, вміннями, компетентностями середньої загальної освіти не нижче середнього рівня знань, основами: загальносвіттовими цінностями розвитку соціальних систем, розумінням необхідності збереження навколишнього природного середовища. Бути адаптованим до вимог навчання у ЗВО.

В курсі «Основи охорони праці» основна увага зосереджена на правових та організаційних питаннях охорони праці. Оздоровлення повітряного середовища та порталізація параметрів мікроклімату. Виробниче освітлення. Захист від виробничих вібрацій, шуму, ультразвуку, електромагнітних полів, іонізуючого випромінювання. Протипожежна профілактика.

1.2. Постреквізити навчальної дисципліни:

Результатом вивчення даної дисципліни є сформований фахівець, здатний осмислити і ефективно вирішувати складні проблеми сучасності застосовуючи креативні підходи і нестандартні рішення.

Курс «Основи охорони праці» як комплексна дисципліна базується на теоретичних положеннях природничих та суспільних наук. Важливе місце в структурі охорони праці займають зв'язки з безпекою життєдіяльності, ергономікою, фізіологією та психологією праці, технічною естетикою та ін.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення курсу: Основи охорони праці – нормативна дисципліна, яка вивчається з метою формування у майбутніх фахівців із вищою освітою необхідно в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь із правових та організаційних питань охорони праці, основ фізіології, гігієни праці, виробничої санітарії, безпеки процесів праці та пожежної безпеки, визначеними відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності.

Курс «Основи охорони праці» як комплексна дисципліна базується на теоретичних положеннях природничих та суспільних наук. Важливе місце в структурі охорони праці займають зв'язки з безпекою життєдіяльності, ергономікою, фізіологією та психологією праці, технічною естетикою та ін.

Охорона праці, як самостійна спеціальна дисципліна формувалася протягом більш ніж семи десяти років. Значний вклад у розвиток охорони праці внесла міжнародна організація праці (МОП)- одна з найдавніших організацій, яка була створена у 1919 році і розвивалася спочатку як автономна інституція при Лізі Націй, а з 1946 року - як перша спеціалізована установа Організація Об'єднаних Націй.

В курсі «Основи охорони праці» основна увага зосереджена на правових та організаційних питаннях охорони праці. Оздоровлення повітряного середовища та порталізація параметрів мікроклімату. Виробниче освітлення. Захист від виробничих вібрацій, шуму, ультразвуку, електромагнітних полів, іонізуючого випромінювання. Протипожежна профілактика.

Завдання курсу: Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенції) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- Правові основи охорони праці ;
- Технологію організації охорони праці;
- Норми повітряного та мікрокліматичного середовища;
- Рівень шкідливого впливу різноманітних чинників ;
- Способи долікарняної допомоги ;

Уміти:

- Визначити основні чинники охорони праці ;
- Запобігти небезпечним ситуаціям ;
- Розробляти превентивні заходи ;
- Організувати необхідну допомогу ;

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Основи охорони праці – нормативна дисципліна, яка вивчається з метою формування у майбутніх фахівців із вищою освітою необхідно в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь із правових та організаційних питань охорони праці, основ фізіології, гігієни праці, виробничої санітарії, безпеки процесів праці та пожежної безпеки, визначеними відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності.

Курс «Основи охорони праці» як комплексна дисципліна базується на теоретичних положеннях природничих та суспільних наук. Важливе місце в структурі охорони праці займають зв'язки з безпекою життєдіяльності, ергономікою, фізіологією та психологією праці, технічною естетикою та ін.

Охорона праці, як самостійна спеціальна дисципліна формувалася протягом більш ніж семи десяти років. Значний вклад у розвиток охорони праці внесла міжнародна організація праці (МОП)- одна з найдавніших організацій, яка була створена у 1919 році і розвивалася спочатку як автономна інституція при Лізі Націй, а з 1946 року - як перша спеціалізована установа Організація Об'єднаних Націй.

В курсі «Основи охорони праці» основна увага зосереджена на правових та організаційних питаннях охорони праці. Оздоровлення повітряного середовища та порталізація параметрів мікроклімату. Виробниче освітлення. Захист від виробничих вібрацій, шуму, ультразвуку, електромагнітних полів, іонізуючого випромінювання. Протипожежна профілактика.

Зміст лекційних занять

Модуль 1

Наукові, правові та організаційні основи охорони праці.

Тема 1. Історія розвитку охорони праці та її сучасний стан в Україні.

Предмет, структура, зміст та мета курсу. Трудова діяльність. Важкість та напруженість праці. Виробничий ризик. Виробничі захворювання. Шкідливі і небезпечні виробничі фактори (НШВФ): фізичні, хімічні, біологічні. Причини появи НШВФ Завдання охорони праці.

Історія розвитку охорони праці. Сучасний стан охорони праці в Україні. Національні, галузеві, регіональній програв та виробничі програв підприємств, щодо покращення стану умов безпеки праці на виробництві. Основні причини нещасних випадків. Національний науково-дослідний інститут охорони праці.

Література до теми:

Література: 1 (10 – 25); 3 (15 – 35);

Тема 2. . Законодавча та нормативна база України з охорони праці.

Закон України «Про охорону праці». Законодавство про працю. Державне соціальне страхування. Державні нормативні акти з охорони праці. Державний нагляд, відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці. Відповідальність працівників за порушення законодавство та нормативних актів охорони праці.

Література: 4 (54 – 68); 10 (85 – 98)

Тема 3. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві.

Органи державного управління охороною праці, їх компетенція і повноваження. Система управління охороною праці. Структурна схема системи управління. Функції та завдання управління. Стимулювання охорони праці. Рівень охорони праці. Основні положення організації охорони праці. Рівень охорони праці. Основні положення організації охорони праці. Служба охорони підприємства, її функції та право. Комісія з питань охорони праці підприємства, завдання, право. Обов'язки працівників щодо виконання вимог

охорони праці. Державний нагляд, відомчий та громадський контроль за охороною праці фінансування охорони праці.

Література: 2(36 – 48); 8 (68 – 94)

Тема 4. Пожежна безпека.

Основні поняття та складові пожежної безпеки. Основні терміни та визначення. Сучасний стан та рівень пожежної безпеки в Україні. Складові та загальна схема забезпечення пожежної безпеки. Законодавча та нормативно-правова база пожежної безпеки.

Пожежовибухонебезпечні властивості речовин і матеріалів. Сутність та види горіння. Зони та класи пожеж. Оцінка вибухопожежнебезпеки об'єкта. Основні причини аналізу і класифікація об'єктів. Система забезпечення вибухопожежної безпеки об'єкта.

Література:10 (87 – 94); 13 (102 – 109)

Тема 5. Навчання працівників з питань охорони праці.

Мета та загальні принципи навчання з питань охорони праці. Типове положення про навчання з питань охорони праці. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці на виробництві. Вивчення питань з охорони праці в закладах освіти, інструктажі з охорони праці: вступний, первинний, повторний, позаплановий, цільовий. Стажування (дублювання) та допуск працівників до роботи. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці.

Оцінка стану охорони праці на підприємстві. Пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці.

Література: 12 (94 – 104); 8 (13 – 109)

Тема 6. Електробезпека

Основні визначення і актуальність проблеми електробезпеки . Особливості електротравматизму. Електричний струм, як чинник небезпеки. Дія електричного струму на організм людини. Види електротравм. Класифікація приміщень за небезпекою електротравм. Причини електротравм. Фізичні основи електробезпеки. Системи засобів, заходів щодо електробезпеки. Опосвідчення стану безпеки та експертиза електроустановок споживачів.

Література: 7 (98 – 116); 2 (86 – 94)

Тема 7. Соціальні та економічні питання охорони праці.

Соціальне значення охорони праці. Зростання продуктивності праці. Збереження трудових ресурсів. Економічне значення охорони праці. Витрати на покращення умов і охорони праці. Фінансування заходів щодо поліпшення умов праці. Методика оцінки соціальної та соціально-економічної ефективності заходів щодо покращення охорони праці. Економічна оцінка заходів з охорони праці. Спрощена методика визначення ефективності витрати на охорону праці.

Література: 1(56 – 74); 5(109 – 114)

Тема 8. Перша долі карська допомога при нещасних випадках.

Надання першої долі карської допомоги, загальні причини. Надання першої долі карської допомоги при порушенні дихання і серцевої діяльності.

Допомога при інших видах травм та нещасних випадках, а саме: при утопленні, при ураженні блискавкою, при ураженні електричним струмом, при сонячному ударі, при тепловому ударі.

Література: 10 (124 – 132); 13 (114 – 116)

Тема 9. Травматизм та професійні захворювання. Заходи щодо їх запобігання.

Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Складання акту Н - 1 про нещасні випадки. Обов'язки роботодавця при одержанні повідомлення про нещасний випадок. Обов'язки комісії по розслідуванню нещасних випадків. Соціальне розслідування нещасних випадків. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Розслідування та облік хронічних професійних захворювань.

Розслідування та порядок обліку нещасних випадків не виробничого характеру. Дослідження виробничого травматизму. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань.

Література: 5 (127 – 134); 7 (119 – 124)

Модуль 2.

Основи фізіології. Гігієни праці та виробничої санітарії.

Тема 10. Фізіологія та психологія праці.

Фізіологія та її фізіолог-психологічні особливості. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Значення адаптації в трудовому процесі. Адаптація. Види адаптації: фізіологічна, психічна, соціальна, професійна. Гомеостаз.

Показники тяжкості та напруженості трудового процесу. Важкість праці. Напруженість праці.

Характеристика небезпечних психофізіологічних та шкідливих виробничих чинників. Вплив втоми на безпеку праці. Вплив стресу на безпеку праці.

Вплив індивідуальних якостей працівника на безпеку праці. Мотивація безпеки праці. Організація безпечної поведінки працівника в процесі праці.

Роль трудового колективу у створенні безпечних умов праці.

Література: 12 (134 – 142); 4 (84 – 92)

Тема 11. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до промислових підприємств, виробничих приміщень та організації праці на робочому місці.

Вимоги до розміщення та планування території підприємства. Водопостачання. Каналізація. Вимоги до виробничих приміщень. Технічна естетика виробничих приміщень. Організація праці на робочому місці. Робоче місце. Робоча поза. Система робочих рухів. Оснащення робочого місця. Вимоги виробничої санітарії до робочого місця. Вибір оптимального режиму роботи і відпочинку. Зміна працездатності (продуктивності праці) протягом робочого дня.

Література: 11 (84 -102); 3 (75 -89)

Тема 12. Освітлення виробничих приміщень.

Значення світла для працездатності та здоров'я людини. Види освітлення. Основні світлотехнічні характеристики. Природне освітлення, його формування та розрахунок. Штучне освітлення, формування та розрахунок.

Література: 10 (143 – 147); 7 (121 – 127)

Тема 13. Мікроклімат виробничих приміщень.

Загальні положення. Дія мікроклімату на організм людини. Формування мікроклімату виробничих приміщень. Категорії робіт за ступенем важкості. Допустимі мікрокліматичні умови. Загальні заходи та засоби нормалізації мікроклімату та теплозахист. Засоби індивідуального захисту(ЗІЗ).

Оздоровлення повітряного середовища. Навколишнє повітряне середовище, його властивості. Структура і склад атмосфери. Забруднюючі речовини дія на людину, формування. Гігієнічне формування. Гранично допустима концентрація (ГДКА, м²/м³). Методи регулювання якості повітряного середовища і знищення негативного впливу забруднюючих речовин на працівників. Вентиляція: природна, механічна. Кондиціонування повітря.

Література: 6 (. 85 – 92); 9 (95 – 99)

Тема 14. Шум та вібрація.

Шум. Загальні поняття та визначення. Захист від шуму у виробничому середовищі. Дія шуму на людину. Формування та вимірювання шумів. Захист від шумів. Гігієнічне формування шуму. Ультра- та інфра звук, захист.

Вібрація. Захист від вібрації. Вплив вібрації на людину. Методи гігієнічної оцінки та нормативні параметри виробничої вібрації. Методи захисту від вібрації.

Література: 1 (84 – 95); 3 (95 – 103)

Тема 15. Захист від електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону.

Електромагнітні випромінювання. Основні положення. Основні характеристики електромагнітних полів. Дія ЕМВ радіочастотного діапазону на людину. Нормування електромагнітних випромінювань. Захист від ЕМВ. Захист від випромінювання оптичного діапазону.

Дія іонізуючого випромінювання на організм людини. Норми радіаційної безпеки.

Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання. Загальна характеристика. Електромагнітні випромінювання комп'ютера, портативних комп'ютерів. Безпечні рівні випромінювань.

Література: 5 (137 – 142); 4 (107 – 118)

Тема 16. Основи безпеки виробництва.

Загальні вимоги безпеки до виробничого обладнання та технологічних процесів. Системи та посудини, що працюють під тиском. Безпека при експлуатації резервуарів і балансів. Парові і водогрійні котли. Безпека під час експлуатація установок криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт і переміщення вантажів. Загальні вимоги до безпеки виробництва.

Література: 11 (107 – 113); 1 (103 -117)

Завдання для самостійної роботи за матеріалами лекцій.

Модуль 1

1. Сучасний стан охорони праці в Україні.
2. Закон України «Про пожежну безпеку».
3. Органи державного управління охорони праці. Їх компетенція і повноваження.
4. Положення про навчання з питань охорони праці.
5. Соціальне та економічне значення праці.
6. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
7. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань.
8. Закон України « Про загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасних випадку на виробництві , та професійного захворювання , які спричинили втрату працездатності .»
9. Застосування міжнародних договорів та угод .
10. Комісії з розслідування нещасних випадків на виробництві.
11. Права працівників на пільги і компенсації за важкі умови праці .

Модуль 2

1. Значення адаптації в трудовому процесі.
2. Вплив індивідуальних якостей працівника на безпеку праці.
3. Вибір оптимального режиму роботи і відпочинку.
4. Дія мікроклімату на організм людини.
5. Захист від шуму у виробничому середовищі.
6. Вплив вібрації на людину.
7. Санітарно-гігієнічних вимог до приміщень.
8. Освітлення та його нормування .
9. Системи що працюють під тиском .
10. Системи заходів і засобів щодо електробезпеки.
11. Основні поняття і характеристики іонізуючих випромінювань.
12. Основні принципи аналізу і класифікації об'єктів за їх вибухонебезпекою .

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з курсу

„Основи охорони праці”

МОДУЛЬ 1

Наукові, правові та організаційні основи охорони праці.

ТЕМА 2. ЗАКОНОДАВСТВА ТА НОРМАТИВНА БАЗА УКРАЇНИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ.

Мета роботи: Вивчити Закон України «Про охорону праці», прийнятий Верховною Радою України; вміти використовувати статті Закону в подальшій його діяльності для забезпечення здорових умов праці робітників.

План.

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Законодавство про працю.
3. Державні нормативні акти з охорони праці.
4. Державний нагляд, відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці.
5. Відповідальність працівників за порушення законодавства та нормативних актів з охорони праці.

Література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. основи охорони праці.- К.: Каравела.-2004.-408 с.
2. Ткачук К.Н., Халімовський М.О. Основи охорони праці.-К.: Основа .- 2003.-472 с.
3. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П.Охорона праці .-Суми:ВТД «Університетська книга».-2003.-496 с.-(с.8-61).

ТЕМА 4. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Мета роботи : навчити студентів оцінювати пожежонебезпечність об'єкт, визначати необхідні технічні рішення системи попередження пожежі, визначати необхідні технічні рішення системи протипожежного захисту.

План

1. Основні поняття та визначення пожежної безпеки.
- 2.Складові та загальна схема забезпечення пожежної безпеки.
- 3.Законодавча та нормативно-правова база пожежної безпеки.
4. Процес горіння, його форми та види.

5. Показники пожежовибухонебезпеки речовин і матеріалів.
6. Самозаймання.
7. Оцінка вибухопожежонебезпеки об'єкта.
8. Системи забезпечення вибухопожежної безпеки об'єкта.

Література

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. основи охорони праці.- К.: Каравела.-2004.-408 с.
2. Ткачук К.Н., Халімовський М.О. Основи охорони праці.-К.: Основа .- 2003.-472 с.

ТЕМА 5. НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ.

Мета роботи: вивчити Типове положення про навчання з питань охорони праці , та Типове положення про спеціальне навчання , інструктажі та перевірку знань з охорони праці .

План

1. Складова частина системи управління охороною праці.
2. Навчання та перевірка знань посадових осіб і спеціалістів.
3. Інструктажі з питань охорони праці.
4. Стажування (дублювання) та допуск працівників до роботи .
5. Забезпечення ефективності навчання з питань охорони праці.

Література

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. основи охорони праці.- К.: Каравела.-2004.-408 с.- (с.52-60)
2. Ткачук К.Н., Халімовський М.О. Основи охорони праці.-К.: Основа .- 2003.-472 с.
-(с.113-140)

ТЕМА 6. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА

Мета роботи Визначати категорії приміщень за небезпекою ураження електричним струмом, обирати заходи попередження електротравматизму , надавати лікарську допомогу при електричних ударах.

План

1. Основні визначення і актуальність проблем електробезпеки.
2. Дія електричного струму на організм людини.
3. Умови ураження людей електричним струмом.

4. Види електротравм. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом.
- 5.Класифікація приміщень за небезпекою електротравм. Системи засобів і заходів щодо електробезпеки

Література

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. основи охорони праці.- К.: Каравела.-2004.-408 с.-(с.246-297).
2. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П.Охорона праці .-Суми:ВТД «Університетська книга».-2003.-496 с.-(с.198-232)

ТЕМА 8. ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА ПРИ НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ.

Мета роботи: навчити студентів загальним принципам надання першої медичної долі карської допомоги , при різних можливих видах травмувань , (порушення серцевої діяльності , опіках та обмороженнях , утопленнях , враженні електричним струмом, при сонячному та тепловому ударах.

План

1. Загальні принципи надання першої медичної допомоги.
2. Надання першої долікарської допомоги при порушенні дихання і серцевої діяльності.
3. Надання долікарської допомоги при опіках та відмороженні.
4. Допомога при інших видах травм та нещасних випадках (при утопленні, ураженні блискавкою, ураженні електричним струмом, сонячному ударі, при тепловому ударі).

Література

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. основи охорони праці.- К.: Каравела.-2004.-408 с.-(с.246-297).
2. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П.Охорона праці .-Суми:ВТД «Університетська книга».-2003.-496 с.-(с.198-232)

МОДУЛЬ 2

Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

ТЕМА 12. ОСВІТЛЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ

Мета роботи : вивчення методик розрахунку природного та штучного освітлення виробничих приміщень

План.

1. Значення світла для працездатності та здоров'я людини. Види освітлення.
2. Основні світлотехнічні характеристики.
3. Природне освітлення, його нормування та розрахунок.
4. Штучне освітлення, нормування та розрахунок.
5. Нормована освітленість робочих поверхонь.

Література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела. – 2004 – 408 с. (- с.165-184).
2. Катренко Л.А, Кіт Ю.В, Пістун І.П. Охорона праці. – Суми: ВТД „Університетська книга” – 2003 – 496 с. (- с.82-90).

Тема 13. Мікроклімат виробничих приміщень

Мета роботи: навчити студентів правильно оцінювати параметри мікроклімату виробничих приміщень , навчити користуватися приладами для визначення параметрів мікроклімату.

План

1. Загальні поняття про умови праці.
2. Повітря робочої зони, загальні відомості.
3. Гігієнічне нормування параметрів повітря робочої зони.
4. Прилади для вимірювання параметрів мікроклімату.
5. Заходи по нормалізації мікроклімату.

Література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела. – 2004 – 408 с. (- с.134-148)

ТЕМА 14 ШУМ ТА ВІБРАЦІЯ

Мета роботи : навчити студентів вимірювати рівень шуму , силу вібрації , розробляти заходи зменшення впливу цих негативних чинників на організм людини.

План

1. Шум, загальні поняття, гігієнічне нормування шуму.
2. Вібрація, нормування, дія на організм.
3. Захист від шуму та вібрації.
4. Ультразвук та інфразвук.

Література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела. – 2004 – 408 с. (- с.185-199).
2. Катренко Л.А, Кіт Ю.В, Пістун І.П. Охорона праці. – Суми: ВТД „Університетська книга” – 2003 – 496 с. (- с.91-97).

ТЕМА 15. ЗАХИСТ ВІД ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ.

Мета роботи: ознайомити студентів з небезпекою електромагнітного випромінювання ,нормуванням електромагнітних випромінювань , методами захисту від нього.

План

1. Загальна характеристика електромагнітних випромінювань.
2. Спектр електромагнітних випромінювань.
3. Електромагнітне випромінювання радіочастотного діапазону, нормування, дія на організм та заходи захисту.
4. Інфрачервоні випромінювання. Нормування, дія на організм.
5. Ультрафіолетове випромінювання.

Література:

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела. – 2004 – 408 с. (- с.212-233).
2. Катренко Л.А, Кіт Ю.В, Пістун І.П. Охорона праці. – Суми: ВТД „Університетська книга” – 2003 – 496 с. (- с.98-116).

Завдання для модульного контролю .

Завдання № 1.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

До організаційних заходів належать:

- а) попередня домовленість з керівником організації чи установи;
- б) дотримання трудового законодавства;
- в) організація планово-попереджувального ремонту устаткування, обладнання, технічних систем;
- г) заходи з виробничої санітарії, виробничої та пожежної безпеки.

Завдання №2.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Виробничий ризик це:

- а) відношення кількості подій з небажаними наслідками максимально можливої їх кількості за конкретний період часу;
- б) це ймовірність ушкодження здоров'я працівника під час виконання ним трудових обов'язків;
- в) це ушкодження здоров'я під час виконання працівником трудових обов'язків;
- г) відношення кількості подій з бажаним наслідком до мінімально можливої кількості подій з небажаним наслідком за певний період часу.

Завдання № 3.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Державна політика України щодо охорони праці виходить з :

- а) формування у працівників необхідного в їх діяльності рівня знань та умінь, як відповідають державним стандартам охорони праці;
- б) конституційні права кожного громадянина на належні безпечні і здорові умови праці та пріоритету життя і здоров'я працівника по відношенню до результатів виробничої діяльності;
- в) системи соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів на збереження здоров'я людини в процесі праці;
- г) створення безпечних умов праці з урахування специфічних особливостей виробництва.

Завдання № 4.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір

Цільовий інструктаж проводиться з працівниками у випадках:

- а) при порушенні працівником нормативних актів, що може призвести до травм, отруєння або аварії;
- б) при ліквідації наслідків аварії і стихійного лиха;
- в) в разі проведення екскурсій або організації масових заходів з учнями та вихованцями (екскурсії, походи тощо) ;
- г) при введенні нових або змінених нормативних актів про охорону праці.

ЗАВДАННЯ № 5

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Ергономічний метод ґрунтується на :

- а) комплексному вивченні системи «людина-машина-виробниче середовище»;
- б) аналізах травматизму;
- в) працездатності людини залежно від біологічних ритмів функціонування організму;
- г) передбаченні письмового опитування працюючих з метою отримання інформації про потенційні небезпеки трудових процесів, про умови праці.

ЗАВДАННЯ №6

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Випускник ВНЗ повинен вміти використовувати закони та інші нормативно-правові акти, засоби з охорони праці для того щоб:

- а) розробляти організаційно-технічні заходи, які забезпечують безпечне виконання робіт;
- б) забезпечити керівному складу безпеку життєдіяльності;
- в) організувати та контролювати безпечне виконання робіт;
- г) привернути увагу до себе.

ЗАВДАННЯ № 7

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Охорона праці як наука належить до комплексу наукових дисциплін, що вивчають людину в процесі праці таких як:

- а) загальна психологія, економіка, безпека життєдіяльності;
- б) біологічна естетика, біологія людини, валеологія;
- в) наукова організація праці, ергономіка;
- г) інженерна психологія, технічна естетика.

ЗАВДАННЯ № 8

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Витрати на заходи щодо поліпшення умов і охорону праці можна поділити на:

- а) недоцільні витрати, що обслуговують підвищення собівартості продукції, зниження її обсягу тощо;
- б) витрати на ліквідацію наслідків аварій та нещасних випадків;
- в) витрати на попередження та профілактику травматизму і професійних захворювань;
- г) витрати на підвищення зарплати працівникам інспекції.

ЗАВДАННЯ № 9

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Річна економія підприємства від поліпшення безпеки праці складається з:

- а) зростання кількості інспекторів з охорони праці;
- б) економії від скорочення пільг і компенсації за роботу несприятливих умов;
- в) економії від зниження плинності кадрів;
- г) економії від зменшення травматизму;
- д) економії від зменшення професійності захворюваності.

ЗАВДАННЯ № 10

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

За висновками роботи комісії з розслідування не визначаються пов'язаними з виробництвом, і не складається акт за формою Н-1 про ті нещасні випадки, що сталися з працівниками:

- а) під час ліквідації аварій, пожеж та наслідків стихійного лиха на виробничих об'єктах, що використовуються підприємством;
- б) за місцем постійного проживання та території польових і вахтових селищ;
- в) під час проведення в порядок знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, виконання заходів особистої гігієни перед початком роботи і після її закінчення;
- г) під час скоєння ними злочинів або інших правопорушень, якщо ці дії підтверджені судом;
- д) у разі природної смерті або самогубства, що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та органів прокуратури.

Завдання № 11

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Спеціальному розслідуванню підлягають:

- а) випадки зникнення працівника під час виконання ним трудових обов'язків;
- б) випадки смерті на підприємстві;
- в) випадки продажі підприємства;
- г) випадки виключення електроенергії, газопостачання.

Завдання № 12

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Розслідування нещасних випадків підлягають випадки, що сталися під час:

- а) переміщення будь-якими видами транспорту;
- б) проведення заходів пов'язаних з навчально-виховним процесом у навчальних закладах;
- в) виконання робіт у домашньому господарстві;
- г) участь у громадських акціях (мітингах, демонстраціях. Агітаційно-пропагандистській діяльності).

Завдання № 13

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

При топографічному методі всі нещасні випадки:

- а) ґрунтуються за окремими однорідними ознаками, часу травмування, кваліфікації спеціальності і віку потерпілого, причинам нещасних випадків інші;
- б) ґрунуються по кількісних і якісних відносних показниках, заснованих на вивченні первинних документів про травматизм;
- в) систематично наносять умовними знаками на плані розташування у цеху або ділянці;
- г) представляють собою аналіз небезпечних і шкідливих виробничих факторів.

Завдання № 14

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

У процесі стажування працівник повинен:

- а) поповнити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- б) засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання;
- в) засвоїти методи безаварійного керування технологічними процесами з метою забезпечення вимог охорони праці;
- г) оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях при нормальних і аварійних умовах праці.

Завдання № 15

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

За даними Міжнародної асоціації «Пожежна безпека України» щорічно в Україні виникає близько:

- а) 20 000 пожеж;
- б) 40 000 пожеж;
- в) 60 000 пожеж;

г) 80 000 пожеж.

Ключ до ТКЗ Модуля 1.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
а					+	+					+	+		+	
б	+	+	+	+				+	+	+					
в	+			+			+	+	+			+	+	+	+
г							+			+		+		+	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ № 2

Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Завдання №1

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Адаптація – це:

- a) система нервових клітин, які сприяють і обробляють інформацію;
- b) динамічний процес пристосування організму та його органів до мінливих умов зовнішнього середовища;
- c) ефект взаємодії організму і виробничого середовища;
- d) результат взаємодії конкретних учасників діяльності.

Завдання №2

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Гомеостаз – це:

- a) відносна динамічна постійність складу та властивостей внутрішнього середовища і стійкість основних фізіологічних функцій організму людини;
- b) характеристика трудової діяльності людини, яка визначає ступінь залучення до роботи м'язів і відображає фізіологічні витрати внаслідок фізичного навантаження;
- c) характеристика трудового процесу, що відображає навантаження переважно на нервову систему;
- d) процес обміну речовин та робота всіх внутрішніх органів.

Завдання №3

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Втома – це:

- a) динамічне навантаження на кістково–м'язовий апарат;

- b) сукупність стійких не сприятливих для здоров'я працівників функціональних зрушень в організмі;
- c) процес встановлення оптимальної відповідальності особистості до оточуючого середовища в процесі діяльності;
- d) сукупність тимчасових змін у фізіологічному та психологічному стані людини, які з'являються в наслідок напруженої чи тривалої праці і призводять до погіршення її кількісних і якісних показників, нещасних випадків.

Завдання №4

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Під стресом розуміють:

- a) зіткнення протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій. Поглядів або думок опонентів;
- b) динамічний вплив навантажень на кору головного мозку, пов'язаних із вищими психічними функціями;
- c) стан психічної напруженості, викликаний небезпеками, що виникають у людині при вирішенні важливої для неї задачі;
- d) сукупність змін у фізіологічному та психологічному стані людини, які з'явилися внаслідок тривалої праці.

Завдання №5

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Найбільш важливим виробничим якостями працівника, які впливають на безпеку праці є :

- a) вища освіта та знання;
- b) професійна освіта та вміння адаптуватися до виробництва;
- c) урівноваженість робітника та контакт з керівництвом;
- d) стаж та досвід роботи.

Завдання №6

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте їх.

Одним із напрямків підвищення безпеки праці є організація безпечної поведінки в процесі праці. Для цього необхідно:

- a) створювати психологічний клімат в колективі;
- b) намагатися перевиконувати плани;
- c) виховувати безпечну поведінку;
- d) стимулювати безпечну поведінку;
- e) виконувати та контролювати правила безпеки праці.

Завдання №7

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Засобами впливу на працівника в процесі виховання є:

- a) матеріальне стимулювання;
- b) нормативні видання (інструкції, правила);
- c) плакати з безпеки праці;
- d) аудіовізуальні засоби (телебачення, кіно, бесіди);
- e) колективне обговорення з працівниками однакових професій випадків порушення правил безпеки праці.

Завдання №8

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Виховання – це:

- a) цілеспрямована робота щодо поширення передових ідей, положень та знань;
- b) ефект взаємодії працівників, який означає максимальне суб'єктивне задоволення членів групи один одним;
- c) результат взаємодії конкретних учасників діяльності;
- d) направлена дія на психіку людини з метою розвинути у неї якості, які сприяють її безпечній роботі.

Завдання №9

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Ділянка виробничого приміщення на одного робітника складає:

- a) 3,5 м²;
- b) 4,5 м²;
- c) 5,5 м²;
- d) 6,5 м²;

Завдання №10

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Площа озелених ділянок підприємства повинна складати не менше:

- a) 10%
- b) 15%
- c) 20%
- d) 25%

Завдання №11

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Обов'язковим є улаштування ефективної вентиляції, для чого:

- a) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,2 м, а об'єм і площа – 15м^3 та $4,5\text{м}^2$;
- b) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,5 м, а об'єм і площа – 18м^3 та $4,5\text{м}^2$;
- c) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,8 м, а об'єм і площа – 18м^3 та $5,0\text{м}^2$.

Завдання №12

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її

Загальна тривалість відпочинку встановлюється у відсотках до тривалості робочої зміни:

- a) при фізичній роботі вона має становити 2.....10%, при розумовій – до 5-10%;
- b) при фізичній роботі вона має становити 4.....20%, при розумовій – до 10-12%;
- c) при фізичній роботі вона має становити 6.....25%, при розумовій – до 12-15%

Завдання №13

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте її

Мікрокліматичні умови виробничих приміщень характеризуються такими показниками:

- a) температура повітря (°C);
- b) відносна вологість повітря (%);
- c) швидкість руху повітря (м/с);
- d) інтенсивність теплового (інфрачервоного) випромінювання (Вт/м²) від поверхонь обладнання та активних хон технологічних процесів.

Завдання №14

Із запропонованих відповідей виберіть правильні

Природний склад повітря в нижніх шарах атмосфери за масою (в%) складає:

- a) азот – 73,51; кисень – 25,42; аргон – 1,26; двоокис вуглецю – 0,038;
- b) азот – 74,46; кисень – 24,91; аргон – 1,24; двоокис вуглецю – 0,041;
- c) азот – 75,52; кисень – 23,15; аргон – 1,28; двоокис вуглецю – 0,046;
- d) азот – 76,01; кисень – 22,16; аргон – 1,22; двоокис вуглецю – 0,042.

Завдання №15

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте її

Шум – це:

- a) розповсюдження звукової хвилі в пружному середовищі;
- b) механічні коливання, що шкідливо впливають на роботу обладнання та людину;
- c) різниця між миттєвим значенням повного тиску та середнім тиском в незбуреному середовищі;
- d) коливання звукової хвилі в звуковому діапазоні, що характеризується змінною частотою амплітудою, непостійні в часі, які не несуть корисної інформації людині.

Завдання №16

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте їх

Залежно від способу передачі вібрації тілу людини розрізняють:

1. часткову, що передається людині через волосся;
2. колову, що передається людині через кровоносну систему;
3. локальну (місцеву), що передається людині через руки;

4. загальну, що передається на тіло людини через опорні поверхні тіла.

Завдання №17

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте їх

Загальна вібрація поділяється на:

- a) транспортну, яка передається людині, яка знаходиться на транспортному засобі, що рухається;
- b) автолокальну, що передається людині під час відпочинку;
- c) транспортно-технологічну, яка передається оператору машини з обмеженим переміщенням яке здійснюється по спеціально підготовленим поверхням виробничих приміщень або промислових площадок;
- d) технологічну, яка передається від стаціонарних машин на робочі місця, що не мають джерела вібрації, через підлогу, фундамента або робочі площадки, де працює оператор.

Завдання №18

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте їх

Існують такі способи боротьби з шумом механічного походження та вібрацією:

- a) зменшення шуму та вібрації безпосередньо в джерелах їх виникнення, застосовуючи обладнання, що не утворює шуму, замінюючи ударні технологічні процеси безударним і т.д.;
- b) зменшення шуму та вібрації на шляхах їх розповсюдження заходами звуко- та віброізоляції, а також вібро- та звукопоглинання;
- c) зменшення шуму та вібрації шляхом пристосування до неї (адаптації);
- d) зменшення шкідливості дії шуму та вібрації, застосовуючи індивідуальні засоби захисту та запроваджуючи раціональні режими праці та відпочинку.

Завдання №19

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте їх

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТИ

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для СРС регламентується робочим навчальним планом і повинен становити 1/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення даної дисципліни.

Зміст СРС з “Охорони праці ” визначається навчальною програмою, завданнями і правилами викладача.

СРС забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручник, навчальної та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум.

Методичні матеріали для СРС передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту рекомендується відповідна наукова, фахова та періодична література.

СРС над засвоєнням навчального матеріалу з даної дисципліни може виконуватися у бібліотеці філії, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах.

У необхідних випадках на кафедрі складається графік індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до відома студентів на початку навчального семестру.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, опрацьовується при проведенні навчальних занять.

Для кращого засвоєння курсу студент виконує контрольні роботи за темами, що пропонуються викладачем.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

МОДУЛЬ 1

Тема 2. Законодавча та нормативна база України з охорони праці

1. Законодавча та нормативна база України про охорону праці.
 2. Гарантії прав на охорону праці (Кодекс законів про працю України).
 3. Організація охорони праці.
 4. Контроль і нагляд за станом охорони праці.
 5. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
- 1.

Тема 4. Пожежна безпека

1. Організація пожежної безпеки
2. Горіння та пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів
3. Джерела запалювання та пожежна небезпека електрообладнання
4. Статична електрика
5. Блискавкозахист
6. Протипожежні вимоги до будинків і споруд
7. Порядок дій у разі пожежі
8. Засоби та способи гасіння пожеж

Тема 6. Електробезпека

1. Дія електричного струму на організм людини
2. Умови ураження людей електричним струмом
3. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження людини електричним струмом
4. Захист від дотику до частин обладнання, що проводить струм
5. Захист людини від ураження в аварійних режимах

Тема 8. Перша долі карська допомога при нещасних випадках

1. Загальні принципи надання першої медичної долікарської допомоги
2. Надання першої долікарської допомоги при порушенні дихання і серцевої діяльності
3. Надання долікарської допомоги при опіках та відмороженні
4. Допомога при утопленні, при ураженні блискавкою, при ураженні електричним струмом, при сонячному ударі і тепловому ударі.

МОДУЛЬ 2

Тема 12: Освітлення виробничих приміщень

1. Значення світла для працездатності та здоров'я людини.
2. Види освітлення.
3. Основні світлотехнічні характеристики.
4. Природне освітлення, його нормування та розрахунок.
5. Штучне освітлення, нормування та розрахунок.

Тема 15: Захист від електромагнітних випромінювань

1. Загальна характеристика електромагнітних випромінювань.
2. Дія електромагнітного випромінювання на організм людини, його нормування.
3. Захист від електромагнітного випромінювання.
4. Електромагнітні випромінювання комп'ютера.
5. Випромінювання оптичного діапазону.
6. Іонізуюче випромінювання.
- 1.

Тема 16: Основи безпеки виробництва.

1. Загальні вимоги безпеки до виробничого обладнання та технологічних процесів.
2. Системи, що працюють під тиском.
3. Безпека під час експлуатації установок кріогенної техніки.
4. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт і переміщення вантажів.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ВИКОНАННЮ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання контрольних робіт з курсу “Основи охорони праці ” є важливим станом освоєння дисципліни студента .

Метою контрольної робіт є поглиблення, систематизація теоретичних знань, відпрацювання навичок застосування набутих знань а також вміння аналізувати і узагальнювати результати різних положення висновків.

Склад та структура контрольної роботи: текстова і графічна. Питання текстової частини поставлено так, щоб студент самостійно опрацював і закріпив основні елементи різних теж курсу Графічна робота –при потребі, для уточнення і підтвердження матеріалу, що викладається.

Виконання текстової частини контрольної роботи полягає у викладенні по суті навчальних питань у письмовий формі. Питання мають синтетичний та інтегрований характер, тому перед виконанням роботи слід уважно ознайомитись зі змістом відповідної частини програми курсу та основними поняттями відповідних теж. Варто також звернути увагу на питання для поглибленого вивчення курсу та дискусії, які також розширюють уявлення про основні елементи теми. У процесі підготовки контрольного питання слід зібрати і вивчити матеріал за основними літературними джерелами (підручники та навчальні посібники), а також ознайомитись з додатковою літературою (див. Список з курсу “Основи охорони праці в галузі).

Матеріал що висвітлює суть питання має бути логічно структурованим, проілюстрованим графічно, оформленим за встановленими правилами, обов’язковим є посилення в роботі на джерела використання положень і даних.

Завдання для текстової частини роботи визначається згідно з переліком питань для підготовки до іспиту чи заліку.

Порядковий номер контрольної роботи студент отримує згідно свого порядкового номеру групи

Обсяг контрольної роботи приблизно 10-12 сторінок рукописного тексту на стандартних аркушах формату А-Ч (допускається зошит), написана чітким каліграфічним прочерком, бажано друкувати. Після назви теж подається план викладу матеріалу. У кінці роботи наводиться список використаної літератури, підпис студента, число, місяць, рік.

Оформлену належним чином контрольну роботу студент здає в установлений термін в заочний деканат, де контрольна робота проходить рецензування викладачем. При позитивній оцінці контрольна робота зараховується, при негативній – підлягає доопрацюванню і повторному рецензуванню.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ.

1. Зміст і порядок виконання.
 - 1.1 Контрольна робота виконується в міжсесійний період відповідно до завдання.
2. Оформлення контрольних робіт.

- 2.1 Контрольна робота подається у вигляді надрукованих на принтері листів формату А-4 із титульним листом (до 8-10 аркушів рукописом).
 - 2.2 На титульному листі вказуються такі реквізити:
 - 2.2.1 Назва ВНЗ, кафедра.
 - 2.2.2 Назва дисципліни, тема контрольної роботи.
 - 2.2.3 Курс, група, шифр, спеціальність.
 - 2.2.4 ПІБ студента.
 - 2.2.5 ПІБ викладача.
 3. Порядок задачі контрольних робіт:
 - 3.1 Оформлена контрольна робота здається в заочний деканат у встановлений термін й передається викладачу.
 - 3.2 При правильній відповіді на питання робота вважається зарахованою і завіряється підписом викладача.
- При закінченні екзаменаційної сесії контрольна робота здається в архів заочного деканату.

Тематика контрольних робіт
з дисципліни «Основи охорони праці».

Варіант №1

1. Основні етапи історії розвитку охорони праці в світі та Україні.
2. Травмування на виробництві та його соціально-екологічні наслідки.
3. Засоби щодо обмеження розповсюдження пожеж.

Варіант №2

1. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці в Україні.
2. Шкідливі виробничі фактори та засоби захисту від них.
3. Вихідні дані системи попередження вибуху і пожеж.

Варіант №3

1. Застосування в Україні норм міжнародного законодавства про охорону праці.
2. Первинні документи в яких збирається інформація про професійні захворювання.
3. Системи забезпечення вибухопожежної безпеки об'єктів.

Варіант №4

1. Державні документи, які регламентують конкретні вимоги охорони праці, порядок розробки, характер та сфера дій цих документів.
2. Відповідальність за порушення вимог охорони праці.
3. Методи гігієнічної оцінки та принципи формування параметрів виробничої вібрації.

Варіант № 5

1. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці.
2. Обов'язки та права служби охорони праці на підприємстві.
3. Загальні положення щодо мікроклімату виробничих приміщень.

Варіант № 6

1. Вимоги, які встановлює Закон України „Про охорону праці” щодо розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.
2. Атестація робочих місць за умовами праці.
3. Нормування та вимірювання параметрів шуму, методи захисту від шуму.

Варіант № 7

1. Вимоги до організації праці на робочому місці.
2. Основні причини травматизму на виробництві.

3. Методи захисту від електромагнітних випромінювань.

Варіант № 8

1. Мета, функції та завдання управління охороною праці на підприємстві.
2. Обов'язки роботодавців щодо організації безпечної експлуатації електроустановок.
3. Актуальність питань пожежної безпеки в Україні.

Варіант № 9

1. Суть, принципи та види контролю за охороною праці на підприємстві.
2. Завдання, функції та права Державного комітету України по нагляду за охороною праці.
3. Інфрачервоні випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.

Варіант № 10

1. Єдина система показників обліку умов і безпеки праці.
2. Вплив заходів з поліпшення умов та охорони праці на соціальні та економічні результати виробництва.
3. Ультрафіолетові випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.

Варіант № 11

1. Вплив заходів з поліпшення умов та охорони праці на соціальні та екологічні результати виробництва.
2. Планування поліпшення умов праці на основі колективного договору.
3. Обов'язки роботодавця щодо забезпечення пожежної безпеки.

Варіант № 12

1. Техніко-екологічна оцінка впливу шкідливих виробничих факторів на ефективність праці.
2. Розвиток охорони праці в Україні.
3. Первинні та вторинні небезпечні частинки пожежі.

Варіант № 13

1. Екологічна відповідальність підприємств за порушення нормативних актів про охорону праці.
2. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.
3. Категорія приміщень за небезпекою електроустановок.

Варіант № 14

1. Фінансування заходів, щодо поліпшення умов і охорони праці.
2. Порядок організації державного нагляду за охороною праці.
3. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом.

Варіант № 15

1. Оцінка соціальної та соціально-екологічної ефективності заходів з поліпшення умов і охорони праці.
2. Система управління охороною праці на підприємстві.
3. Дія на людину електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону.

Варіант № 16

1. Планування та стимулювання діяльності з охорони праці.
2. Система соціального захисту від професійних ризиків.
3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання, та методи захисту від нього.

Варіант № 17

1. Фінансування заходів з поліпшення умов охорони праці.
2. Методика оцінки умов праці на підприємстві.
3. Класифікація умов праці.

Варіант № 18

1. Загальні шляхи забезпечення безпеки виробничого обладнання.
2. Діяльність МОП у сфері охорони праці.
3. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці на виробництві.

Варіант № 19

1. Основні вимоги безпеки до технологічних процесів.
2. Основні методи аналізу виробничого травматизму.
3. Звітність підприємств і організацій про стан охорони праці.

Варіант № 20

1. Основні чинні нормативні акти з електробезпеки.
2. Види відповідальності за порушення вимог з охорони праці.
3. Системний аналіз в охороні праці.

Варіант № 21

1. Спеціальне розслідування нещасних випадків.
2. Система заходів безпечної експлуатації електроустановок.
3. Первинний та стаціонарний засоби пожежегасіння.

Варіант № 22

1. Види відповідальності за невиконання вимог з охорони праці.
2. Вимоги до організації проведення робіт з електроустановках.
3. Порядок дій у разі пожежі.

Варіант № 23

1. Підстави для притягнення до кримінальної відповідальності за невиконання вимог з охорони праці.
2. Надання першої допомоги при ураженнях електричним струмом.
3. Пожежа, шкідливі і небезпечні фактори при пожежі.

Варіант № 24

1. Компенсації при постійній втраті працездатності в разі нещасного випадку.
2. Технічне посвідчення систем, що працюють під тиском.
3. Класифікація вибухонебезпечних газо-, паро- та пило повітряних сумішей.

Варіант № 25

1. Участь органів місцевої влади в управлінні охоронної праці.
2. Організація безпечного проведення вантажно-розвантажувальних робіт.
3. Класифікація приміщень і виробництв за вибухопожежонебезпекою.

Варіант № 26

1. Міжгалузеві і галузеві нормативні акти з охорони праці.
2. Значення питань електробезпеки.
3. Вибухо- та пожежонебезпечність приміщень і зон за правилами улаштування електроустановок.

Варіант № 27

1. Поняття „виробнича санітарія” та „гігієна праці”, фактори, що обумовлюють санітарно-гігієнічні умови праці.
2. Порогові значення струму за дією на організм людини.
3. Маркування вибухозахищеного електроустаткування.

Варіант № 28

1. Основні методи профілактики отруєнь професійних захворювань.
2. Класифікація приміщень за небезпечністю уражень електричним струмом.
3. Методи та речовини, що застосовують при гасінні пожеж.

Варіант № 29

1. Гігієнічне нормування забруднення повітря шкідливими речовинами.
2. Системи заходів безпечної експлуатації електроустановок.
3. Первинні та стаціонарні засоби пожежегасіння

КОМПЛЕКСНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Завдання №1

1. На яких принципах базується державна політика в галузі охорони праці?
2. Розкажіть про природну вентиляцію.
3. Гарантії прав громадян на працю, на відпочинок, охорону здоров'я та на охорону праці.

Завдання №2

1. Завдання охорони праці.
2. Механічна вентиляція.
3. Основні вимоги безпеки до виробничих процесів та обладнання.

Завдання №3

1. Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів.
2. Аварійна вентиляція.
3. Основні вимоги безпеки щодо виробничого устаткування.

Завдання №4

1. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
2. Основні поняття та гігієнічні вимоги щодо виробничого освітлення.
3. Механізація та автоматизація виробництва.

Завдання №5

1. Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці.
2. Класифікація виробничого освітлення.
3. Автоматичні лінії та їх загальна характеристика.

Завдання №6

1. Розкажіть про управління охороною праці.
2. Джерела світла та основні освітлювальні прилади.
3. Завдання ергономіки.

Завдання №7

1. Основні принципи охороною праці.
2. Шум та його вплив на організм людини.
3. Виробнича естетика.

Завдання №8

1. Функції управління охороною праці.
2. Засоби та методи захисту людини від дії шуму.
3. Основні вимоги при проектуванні, виготовленні та контролі на міцність котлів та їх елементів.

Завдання №9

1. Організація управління охороною праці.
2. Вібрація та її вплив на організм людини.
3. Технічне опосвідчення котлів.

Завдання №10

1. Організація навчання з охорони праці.
2. Засоби та методи щодо зниження дії вібрації на людину.
3. Прилади безпеки парових котлів.

Завдання №11

1. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання.
2. Іонізуюче випромінювання та його дія на організм людини.
3. Технічні засоби безпеки вантажопідіймальних машин.

Завдання №12

1. Причини виробничого травматизму та захворювань.
2. Захист від дії іонізуючого випромінювання.
3. Дія електричного струму на організм людини.

Завдання №13

1. Розслідування нещасних випадків на виробництві.
2. Методи і прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань.
3. Фактори, що впливають на ураження електричним струмом.

Завдання №14

1. Методи аналізу травматизму.
2. Електричне випромінювання, його дія на людину і принципи захисту.
3. Класифікація виробничих приміщень за електробезпекою.

Завдання №15

1. Відшкодування власником шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників.
2. Лазерне випромінювання та його дія на організм людини.
3. Небезпека ураження людини електричним струмом.

Завдання №16

1. Профілактика травматизму та захворювань.
2. Ультрафіолетове випромінювання.
3. Засоби електробезпеки.

Завдання №17

1. Шляхи попередження травматизму.
2. Електромагнітний імпульс, його дія на навколишнє середовище.
3. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Завдання №18

1. Економічне значення заходів щодо покращення умов та охорони праці.
2. Екологічні проблеми України.
3. Заходи захисту від статичної електрики.

Завдання №19

1. Витрати на заходи щодо покращення умов і охорони праці.
2. Джерела забруднення атмосферного повітря.
3. Пожежна охорона, пожежний нагляд та пожежна профілактика.

Завдання №20

1. Методика оцінки соціально-економічної ефективності заходів тощо покращення умов і охорони праці.
2. Очищення викидів від промислових забруднень.
3. Пожежна профілактика.

Завдання №21

1. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори.
2. Джерела антропогенного забруднення гідросфери.
3. Загальні відомості про горіння і пожежну безпеку.

Завдання №22

1. Забезпечення безпеки праці.
2. Основні вимоги щодо охорони праці при проектуванні промислових підприємств.
3. Захист навколишнього середовища від відходів.

Завдання №23

1. Метеорологічні фактори.
2. Правові аспекти охорони навколишнього середовища.
3. Характеристика виробництв та протипожежні вимоги до будівель та споруд.

Завдання №24

1. Гігієнічне нормування параметрів мікроклімату.
2. Закон “Про природно-заповідний фонд України”.
3. Характеристика пожежо- та вибухонебезпечних приміщень.

Завдання №25

1. Захист організму людини від перегрівання і охолодження.
2. Закон “Про охорону навколишнього природного середовища”.
3. Основні вимоги до електрообладнання у вибухо- та пожежонебезпечних приміщеннях.

Завдання №26

1. Назвіть профілактичні заходи щодо попередження виникнення профзахворювань та отруень.
2. Як відбувається забруднення води?
3. Способи і засоби для попередження та гасіння пожеж.

Завдання №27

1. Які фактори потрібно враховувати, щоб дати повний аналіз умов та безпеки праці?
2. Що вам відомо про маловідходні та безвідходні технології.
3. Пожежний зв'язок та сигналізація.

Підсумкові тестові завдання з дисципліни

Завдання для підсумкового контролю

Завдання № 1.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

До організаційних заходів належать:

- а) попередня домовленість з керівником організації чи установи;
- б) дотримання трудового законодавства;
- в) організація планово-попереджувального ремонту устаткування, обладнання, технічних систем;
- г) заходи з виробничої санітарії, виробничої та пожежної безпеки.

Завдання №2.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Виробничий ризик це:

- а) відношення кількості подій з небажаними наслідками максимально можливої їх кількості за конкретний період часу;
- б) це ймовірність ушкодження здоров'я працівника під час виконання ним трудових обов'язків;
- в) це ушкодження здоров'я під час виконання працівником трудових обов'язків;
- г) відношення кількості подій з бажаним наслідком до мінімально можливої кількості подій з небажаним наслідком за певний період часу.

Завдання № 3.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Державна політика України щодо охорони праці виходить з :

- а) формування у працівників необхідного в їх діяльності рівня знань та умінь, як відповідають державним стандартам охорони праці;
- б) конституційні права кожного громадянина на належні безпечні і здорові умови праці та пріоритету життя і здоров'я працівника по відношенню до результатів виробничої діяльності;
- в) системи соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів на збереження здоров'я людини в процесі праці;
- г) створення безпечних умов праці з урахування специфічних особливостей виробництва.

Завдання № 4.

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір

Цільовий інструктаж проводиться з працівниками у випадках:

- а) при порушенні працівником нормативних актів, що може призвести до травм, отруєння або аварії;
- б) при ліквідації наслідків аварії і стихійного лиха;
- в) в разі проведення екскурсій або організації масових заходів з учнями та вихованцями (екскурсії, походи тощо) ;
- г) при введенні нових або змінених нормативних актів про охорону праці.

Завдання № 5

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Ергономічний метод ґрунтується на :

- а) комплексному вивченні системи «людина-машина-виробниче середовище»;
- б) аналізах травматизму;
- в) працездатності людини залежно від біологічних ритмів функціонування організму;
- г) передбаченні письмового опитування працюючих з метою отримання інформації про потенційні небезпеки трудових процесів, про умови праці.

Завдання №6

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Випускник ВНЗ повинен вміти використовувати закони та інші нормативно-правові акти, засоби з охорони праці для того щоб:

- а) розробляти організаційно-технічні заходи, які забезпечують безпечне виконання робіт;
- б) забезпечити керівному складу безпеку життєдіяльності;
- в) організувати та контролювати безпечне виконання робіт;
- г) привернути увагу до себе.

Завдання № 7

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Охорона праці як наука належить до комплексу наукових дисциплін, що вивчають людину в процесі праці таких як:

- а) загальна психологія, економіка, безпека життєдіяльності;
- б) біологічна естетика, біологія людини, валеологія;
- в) наукова організація праці, ергономіка;
- г) інженерна психологія, технічна естетика.

Завдання № 8

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Витрати на заходи щодо поліпшення умов і охорону праці можна поділити на:

- а) недоцільні витрати, що обслуговують підвищення собівартості продукції, зниження її обсягу тощо;
- б) витрати на ліквідацію наслідків аварій та нещасних випадків;
- в) витрати на попередження та профілактику травматизму і професійних захворювань;
- г) витрати на підвищення зарплати працівникам інспекції.

Завдання № 9

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Річна економія підприємства від поліпшення безпеки праці складається з:

- а) зростання кількості інспекторів з охорони праці;
- б) економії від скорочення пільг і компенсації за роботу несприятливих умов;
- в) економії від зниження плинності кадрів;
- г) економії від зменшення травматизму;
- д) економії від зменшення професійності захворюваності.

Завдання № 10

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

За висновками роботи комісії з розслідування не визначаються пов'язаними з виробництвом, і не складається акт за формою Н-1 про ті нещасні випадки, що сталися з працівниками:

- а) під час ліквідації аварій, пожеж та наслідків стихійного лиха на виробничих об'єктах, що використовуються підприємством;
- б) за місцем постійного проживання та території польових і вахтових селищ;
- в) під час проведення в порядок знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, виконання заходів особистої гігієни перед початком роботи і після її закінчення;
- г) під час скоєння ними злочинів або інших правопорушень, якщо ці дії підтверджені судом;
- д) у разі природної смерті або самогубства, що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та органів прокуратури.

Завдання № 11

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Спеціальному розслідуванню підлягають:

- а) випадки зникнення працівника під час виконання ним трудових обов'язків;
- б) випадки смерті на підприємстві;
- в) випадки продажу підприємства;
- г) випадки виключення електроенергії, газопостачання.

Завдання № 12

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

Розслідування нещасних випадків підлягають випадки, що сталися під час:

- а) переміщення будь-якими видами транспорту;
- б) проведення заходів пов'язаних з навчально-виховним процесом у навчальних закладах;
- в) виконання робіт у домашньому господарстві;
- г) участь у громадських акціях (мітингах, демонстраціях. Агітаційно-пропагандистській діяльності).

Завдання № 13

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

При топографічному методі всі нещасні випадки:

- а) ґрунтуються за окремими однорідними ознаками, часу травмування, кваліфікації спеціальності і віку потерпілого, причинам нещасних випадків інші;
- б) групуються по кількісних і якісних відносних показниках, заснованих на вивченні первинних документів про травматизм;
- в) систематично наносять умовними знаками на плані розташування у цеху або ділянці;
- г) представляють собою аналіз небезпечних і шкідливих виробничих факторів.

Завдання № 14

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

У процесі стажування працівник повинен:

- а) поповнити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;
- б) засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання;
- в) засвоїти методи безаварійного керування технологічними процесами з метою забезпечення вимог охорони праці;
- г) оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях при нормальних і аварійних умовах праці.

Завдання № 15

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її:

За даними Міжнародної асоціації «Пожежна безпека України» щорічно в Україні виникає близько:

- а) 20 000 пожеж;
- б) 40 000 пожеж;

- в) 60 000 пожеж;
- г) 80 000 пожеж.

Завдання №16

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Адаптація – це:

- а) система нервових клітин, які сприяють і обробляють інформацію;
- б) динамічний процес пристосування організму та його органів до мінливих умов зовнішнього середовища;
- в) ефект взаємодії організму і виробничого середовища;
- г) результат взаємодії конкретних учасників діяльності.

Завдання №17

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Гомеостаз – це:

- а) відносна динамічна постійність складу та властивостей внутрішнього середовища і стійкість основних фізіологічних функцій організму людини;
- б) характеристика трудової діяльності людини, яка визначає ступінь залучення до роботи м'язів і відображає фізіологічні витрати внаслідок фізичного навантаження;
- в) характеристика трудового процесу, що відображає навантаження переважно на нервову систему;
- г) процес обміну речовин та робота всіх внутрішніх органів.

Завдання №18

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Втома – це:

- а) динамічне навантаження на кістково-м'язовий апарат;
- б) сукупність стійких несприятливих для здоров'я працівників функціональних зрушень в організмі;
- в) процес встановлення оптимальної відповідальності особистості до оточуючого середовища в процесі діяльності;
- г) сукупність тимчасових змін у фізіологічному та психологічному стані людини, які з'являються в наслідок напруженої чи тривалої праці і призводять до погіршення її кількісних і якісних показників, нещасних випадків.

Завдання №19

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Під стресом розуміють:

- a) зіткнення протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій. Поглядів або думок опонентів;
- b) динамічний вплив навантажень на кору головного мозку, пов'язаних із вищими психічними функціями;
- c) стан психічної напруженості, викликаний небезпеками, що виникають у людині при вирішенні важливої для неї задачі;
- d) сукупність змін у фізіологічному та психологічному стані людини, які з'явилися внаслідок тривалої праці.

Завдання №20

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте свій вибір.

Найбільш важливим виробничим якостями працівника, які впливають на безпеку праці є :

- a) вища освіта та знання;
- b) професійна освіта та вміння адаптуватися до виробництва;
- c) урівноваженість робітника та контакт з керівництвом;
- d) стаж та досвід роботи.

Завдання №21

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Одним із напрямків підвищення безпеки праці є організація безпечної поведінки в процесі праці. Для цього необхідно:

- a) створювати психологічний клімат в колективі;
- b) намагатися перевиконувати плани;
- c) виховувати безпечну поведінку;
- d) стимулювати безпечну поведінку;
- e) виконувати та контролювати правила безпеки праці.

Завдання №22

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Засобами впливу на працівника в процесі виховання є:

- a) матеріальне стимулювання;
- b) нормативні видання (інструкції, правила);
- c) плакати з безпеки праці;
- d) аудіовізуальні засоби (телебачення, кіно, бесіди);
- e) колективне обговорення з працівниками однакових професій випадків порушення правил безпеки праці.

Завдання №23

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Виховання – це:

- a) цілеспрямована робота щодо поширення передових ідей, положень та знань;
- b) ефект взаємодії працівників, який означає максимальне суб'єктивне задоволення членів групи один одним;
- c) результат взаємодії конкретних учасників діяльності;
- d) направлена дія на психіку людини з метою розвинути у неї якості, які сприяють її безпечній роботі.

Завдання №24

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Ділянка виробничого приміщення на одного робітника складає:

- a) 3,5 м²;
- b) 4,5 м²;
- c) 5,5 м²;
- d) 6,5 м²;

Завдання № 25

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Площа озеленених ділянок підприємства повинна складати не менше:

- a) 10%
- b) 15%
- c) 20%
- d) 25%

Завдання № 26

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її.

Обов'язковим є улаштування ефективної вентиляції, для чого:

- a) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,2 м, а об'єм і площа – 15м³ та 4,5м²;
- b) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,5 м, а об'єм і площа – 18м³ та 4,5м²;
- c) висота виробничих приміщень повинна бути не менше 3,8 м, а об'єм і площа – 18м³ та 5,0м².

Завдання №27

Із запропонованих відповідей виберіть правильну, обґрунтуйте її

Загальна тривалість відпочинку встановлюється у відсотках до тривалості робочої зміни:

- a) при фізичній роботі вона має становити 2.....10%, при розумовій – до 5-10%;

- b) при фізичній роботі вона має становити 4.....20%, при розумовій – до 10-12%;
- c) при фізичній роботі вона має становити 6.....25%, при розумовій – до 12-15%

Завдання №28

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте її

Мікрокліматичні умови виробничих приміщень характеризуються такими показниками:

- a) температура повітря (°C);
- b) відносна вологість повітря (%);
- c) швидкість руху повітря (м/с);
- d) інтенсивність теплового (інфрачервоного) випромінювання (Вт/м²) від поверхонь обладнання та активних хон технологічних процесів.

Завдання №29

Із запропонованих відповідей виберіть правильні

Природний склад повітря в нижніх шарах атмосфери за масою (в%) складає:

- a) азот – 73,51; кисень – 25,42; аргон – 1,26; двоокис вуглецю – 0,038;
- b) азот – 74,46; кисень – 24,91; аргон – 1,24; двоокис вуглецю – 0,041;
- c) азот – 75,52; кисень – 23,15; аргон – 1,28; двоокис вуглецю – 0,046;
- d) азот – 76,01; кисень – 22,16; аргон – 1,22; двоокис вуглецю – 0,042.

Завдання №30

Із запропонованих відповідей виберіть правильні, обґрунтуйте її

Шум – це:

- a) розповсюдження звукової хвилі в пружному середовищі;
- b) механічні коливання, що шкідливо впливають на роботу обладнання та людину;
- c) різниця між миттєвим значенням повного тиску та середнім тиском в незбуреному середовищі;
- d) коливання звукової хвилі в звуковому діапазоні, що характеризується змінною частотою амплітудою, непостійні в часі, які не несуть корисної інформації людині.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Вимоги до організації праці на робочому місці.
2. Основні причини травматизму на виробництві.
3. Методи захисту від електромагнітних випромінювань.
4. Мета, функції та завдання управління охороною праці на підприємстві.
5. Обов'язки роботодавців щодо організації безпечної експлуатації електроустановок.
6. Актуальність питань пожежної безпеки в Україні.
7. Суть, принципи та види контролю за охороною праці на підприємстві.
8. Завдання, функції та права Державного комітету України по нагляду за охороною праці.
9. Інфрачервоні випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.
- 10.Єдина система показників обліку умов і безпеки праці.
- 11.Вплив заходів з поліпшення умов та охорони праці на соціальні та економічні результати виробництва.
- 12.Ультрафіолетові випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.
- 13.Вплив заходів з поліпшення умов та охорони праці на соціальні та екологічні результати виробництва.
- 14.Планування поліпшення умов праці на основі колективного договору.
- 15.Обов'язки роботодавця щодо забезпечення пожежної безпеки.
- 16.Техніко-екологічна оцінка впливу шкідливих виробничих факторів на ефективність праці.
- 17.Розвиток охорони праці в Україні.
- 18.Первинні та вторинні небезпечні частинки пожежі.
- 19.Екологічна відповідальність підприємств за порушення нормативних актів про охорону праці.
- 20.Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.
- 21.Категорія приміщень за небезпекою електроустановок
- 22.Фінансування заходів, щодо поліпшення умов і охорони праці.
- 23.Порядок організації державного нагляду за охороною праці.
- 24.Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом.
- 25.Оцінка соціальної та соціально-екологічної ефективності заходів з поліпшення умов і охорони праці.
- 26.Система управління охороною праці на підприємстві.
- 27.Дія на людину електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону
- 28.Планування та стимулювання діяльності з охорони праці.
- 29.Система соціального захисту від професійних ризиків.
- 30.Біологічна дія іонізуючого випромінювання, та методи захисту від нього.
- 31.Фінансування заходів з поліпшення умов охорони праці.
- 32.Методика оцінки умов праці на підприємстві.

- 33.Класифікація умов праці.
- 34.Загальні шляхи забезпечення безпеки виробничого обладнання
- 35.Діяльність МОП у сфері охорони праці.
- 36.Навчання та перевірка знань з питань охорони праці на виробництві.
- 37.Основні вимоги безпеки до технологічних процесів
- 38.Основні методи аналізу виробничого травматизму.
- 39.Звітність підприємств і організацій про стан охорони праці.
- 40.Основні чинні нормативні акти з електробезпеки.
- 41.Види відповідальності за порушення вимог з охорони праці.
- 42.Системний аналіз в охороні праці.
- 43.Спеціальне розслідування нещасних випадків.
- 44.Система заходів безпечної експлуатації електроустановок.
- 45.Первинний та стаціонарний засоби пожежегасіння.
- 46.Види відповідальності за невиконання вимог з охорони праці.
- 47.Вимоги до організації проведення робіт з електроустановках.
- 48.Порядок дій у разі пожежі.
- 49.Підстави для притягнення до кримінальної відповідальності за невиконання вимог з охорони праці.
- 50.Надання першої допомоги при ураженнях електричним струмом.
- 51.Пожежа, шкідливі і небезпечні фактори при пожежі.
- 52.Компенсації при постійній втраті працездатності в разі нещасного випадку
- 53.Технічне посвідчення систем, що працюють під тиском.
- 54.Класифікація вибухонебезпечних газо-, паро- та пило повітряних сумішей
- 55.Участь органів місцевої влади в управлінні охоронної праці.
- 56.Організація безпечного проведення вантажно-розвантажувальних робіт.
- 57.Класифікація приміщень і виробництв за вибухопожежонебезпекою
- 58.Міжгалузеві і галузеві нормативні акти з охорони праці.
- 59.Значення питань електробезпеки
- 60.Вибухо- та пожежонебезпечність приміщень і зон за правилами улаштування електроустановок
- 61.Поняття „виробнича санітарія” та „гігієна праці”, фактори, що обумовлюють санітарно-гігієнічні умови праці.
- 62.Порогові значення струму за дією на організм людини.
- 63.Маркування вибухозахищеного електроустаткування.
- 64.Основні методи профілактики отруєнь професійних захворювань.
- 65.Класифікація приміщень за небезпечністю уражень електричним струмом.
- 66.Методи та речовини, що застосовують при гасінні пожеж.
- 67.Гігієнічне нормування забруднення повітря шкідливими речовинами.
- 68.Системи заходів безпечної експлуатації електроустановок.
- 69.Первинні та стаціонарні засоби пожежегасіння.
- 70.Обов'язки роботодавця з питань охорони праці.

71.Складові безпечності технологічного процесу.

72.Пожежа, шкідливі і небезпечні фактори при пожежі

Глосарій.

Охорона праці – це система законодавчих актів і відповідних соціально-економічних, технічних, гігієнічних та організаційних заходів, що забезпечують безпеку людини, збереження її здоров'я і працездатності в процесі праці.

Безпека праці – це стан виробничих умов, за яких, унеможлиблюється вплив шкідливих або небезпечних виробничих чинників на організм людини.

Безпека виробничого обладнання – це здатність технічних систем зберігати безпечний стан при виконанні заданих функцій в умовах , регламентованих нормативною документацією.

Гігієна праці – це розділ профілактичної медицини , що вивчає вплив на організм людини трудового процесу і чинників виробничого середовища з метою наукового обґрунтування нормативів і інших засобів профілактики професійних захворювань і інших несприятливих наслідків діяння умов праці на працюючих.

Фізіологія праці – це розділ гігієни праці , що вивчає зміну функціонального стану організму людини під впливом виробничої діяльності і розробляє фізіологічно обосновані засоби організації трудового процесу, що сприяють попередженню втоми і підтримувannya високого рівня працездатності.

Виробнича санітарія – це система організаційних і технічних заходів, що запобігають дії шкідливих виробничих чинників на організм людини або зменшують цю дію.

Техніка безпеки – це система організаційних і технічних заходів і засобів, спрямованих на відвернення впливу на працюючих небезпечних виробничих чинників.

Пожежна безпека – це розділ охорони праці, що вивчає теорію процесів горіння, основні поняття та визначення в цій сфері, розробляє систему попередження пожеж та заходи пожежного захисту.

Гігієнічний норматив – науково обґрунтований і офіційно регламентований рівень шкідливого чинника, перевищення якого може призвести до захворювань або інших несприятливих наслідків для людини і оточуючого природного середовища.

Гранично допустима концентрація (ГДК, ГДУ) – концентрація шкідливої речовини у повітрі робочої зони, діяння якої незалежно від наявності інших шкідливих чинників, що не перевищують нормативів при роботі встановленої тривалості, протягом всього трудового стажу не призведе до

захворювання або іншого відхилення у стані здоров'я як самого працюючого так і його нащадків.

Виробниче середовище – частина оточуючого людину зовнішнього середовища, що створене природно-кліматичними умовами і професійними чинниками, що впливають на організм в процесі трудової діяльності.

Умови праці – сукупність виробничих чинників, що формуються під впливом соціально-економічних процесів.

Характер праці – особливості трудового процесу (тяжкість, напруженість, монотонність і ін.), що здатні при відповідних умовах чинити несприятливу дію на здоров'я людини і її працездатність.

Шкідлива речовина – це та, яка при контакті з організмом людини у випадку порушення вимог безпеки і гігієни праці може викликати захворювання або відхилення у стані здоров'я як в процесі контакту з нею, так і у віддалені строки життя сучасного і наступного поколінь, що визначаються сучасними засобами.

Шкідливий чинник – виробничий чинник, що здатний чинити негативний вплив на працездатність і стан здоров'я аж до виникнення професійного захворювання.

Небезпечний виробничий чинник – чинник, що спроможний при недотриманні вимог техніки безпеки призвести до травматизму або іншого різкого погіршення, здоров'я, або смерті.

Професійні захворювання – захворювання причиною якого є дія шкідливого чинника в умовах виробництва, підтверджена в установленому законом порядку.

Професійне отруєння – гостра або хронічна інтоксикація викликана дією шкідливого хімічного чинника в умовах виробництва. Травматизм (грец. trauma-рана) – це порушення анатомічної цілісності організму або його функцій унаслідок раптової короткочасної дії будь-якого зовнішнього чинника (механічного, хімічного, термічного і ін.), у результаті чого настає тимчасова або постійна втрата працездатності.

Нещасний випадок – дія небезпечного чинника на організм під час виконання працівником трудових обов'язків, унаслідок чого виникає травма.

Тяжкість праці – інтегральне поняття, що виражає ступінь функціонального напруження організму при виконанні трудового процесу.

Напруженість праці – ступінь емоційного навантаження на організм при виконанні трудового процесу, що вимагає переважно інтенсивної роботи мозку при отриманні і переробці інформації.

Робочий час – це час встановлений законом, протягом якого відповідно до правил внутрішнього розпорядку або іншого, прийнятого на підприємстві

порядку, працівник має виконувати доручену йому працю, або службові обов'язки.

Раціональний режим праці і відпочинку – співвідношення періодів роботи і відпочинку, за яких висока продуктивність праці поєднується з високою і стійкою працездатністю людини без ознак надмірної втоми, протягом можливого тривалого періоду.

Система стандартів безпеки праці(ССБП) –це комплекс взаємопов'язаних стандартів спрямованих на забезпечення безпеки, збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці.

Робоча зона –простір висотою до 2м. над рівнем підлоги або майданчика, на яких знаходяться місця постійного або тимчасового перебування працівників.

Робоче місце –місце постійного або тимчасового перебування працівників в процесі трудової діяльності.

Категорія робіт –це розмежування робіт на основі загальних енергозатрат організму (Дж/с)

Засіб індивідуального захисту(ЗІЗ) –пристрій, що забезпечує захист організму людини від небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

Горіння –складний фізико-хімічний процес, що супроводжується виділенням теплоти і випромінюванням світла.

Пожежа-неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що розвивається в часі і просторі і є небезпечним для людей, матеріальних цінностей та навколишнього середовища.

Пожежна безпека –стан об'єкта, при якому виключається можливість пожежі, а у випадку її виникнення унеможливорюється дія на людей небезпечних чинників пожежі та забезпечується захист матеріальних цінностей.

Вибух –процес надзвичайно швидкого горіння, що супроводжується швидким наростанням тиску і має велику руйнівну здатність.

Вогнестійкість –це здатність будівельних конструкцій зберігати свої робочі функції і властивості під дією високих температур пожежі.

Пожежна профілактика – комплекс організаційних заходів та технічних засобів спрямованих на запобігання можливому виникненню пожежі чи зменшення її негативних наслідків.

Пожежовибухонебезпечність речовин – це сукупність властивостей, що характеризують їх здатність до виникнення й поширення горіння.

Самозаймання – це процес горіння, що виникає через тепло, яке утворюється в речовині в наслідок само ініційованих екзотермічних процесів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Ярощевська В.М, Чабан В.Й. Охорона праці в галузі. - К.: ВД "Професіонал". – 2004.-440с.
2. Охорона праці в Україні. Нормативні документи – К.:КНТ – 2004.- 440 с.
3. Гандзюк М.П., Є.П.Желібо, М.О., Холіповський. Основи охорони праці. – К.: Каравела.–2004.–408с.
4. Геврик Є. О. Охорона праці. Навч. посібн. –К.: Ельга, 2003. -240с.
5. Протоєрейський О. С. Охорона праці в галузі. Навч. посіб. НАУ. 2005. -268 с.
6. Бердей А. І. Основи охорони праці. Навч. посібн Вид. 3-тє. змін і доп. –Л.: «Магнолія» 2008. – 240 с.
7. Медведєв О. П. Основи охорони праці. Навч. посіб. ВД «Професіонал» 2008. – 208 с.

Додаткова

4. Адапчук В.В. ,Варно Т.П. и др. Ергономика. – М.: Юнити – Дана. – 1999
5. Барабаш В.И., Шкрабак В.С. Психология безопасности труда. – СПб. – 1996.
6. Денисенко Г.Ф. Охрана труда.- М.: Высшая школа. – 1995. – 320 с.
7. Трудецький Б.У. Основи охорони праці. – Львів: Афіша. – 2002. – 320с.
8. Катренко Л.А., Пістун І.П., Охорона праці в галузі освіти. – К.: Університетська книга. – Суми. – 2001. – 340с.
9. Матросова Б.Г. Особливості праці користувачів ЕОМ// Охорона праці. – 1995. №1. – с. 10-13.
10. Основи охорони праці/ За ред. Гандзюк М.П., Купчика М.П. – К.: Основа – 2000. – 416с.
- 11 .Павленко А.Р. Компютер, TV и здоровє. – К.: Основа. – 1998. – 152с.
12. Трахтенберг І.М., Коршун М.М., Чабанова О.В. Гігієна праці та виробнича санітарія. К.: Основа. – 1997. – 464с.
13. Щербина Я.Я., Щербина И.Я., Основы противопожарной защиты. – К.: Вища школа. – 1985.

7.4. Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Вебер М. Наука как призвание и профессия // Макс Вебер. Избранные произведения. – М.: Прогресс, 1990. – С. 707–735. –

<http://lib.ru/POLITOLOG/weber.txt>.

2. Гадамер Г.–Г. Истина и метод. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с. –

http://yanko.lib.ru/books/philosoph/gadamer-istina_i_metod.pdf.

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Глобальний договір ООН. URL:

<http://www.globalcompact.org.ua/ua/about/what>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України. URL: <http://www.dnpb.gov.ua/>

3. Електронна бібліотека НАПН України/ URL: <http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/>

4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Бібліотека Шяуляйського університету. Литва. URL: <http://www.socialwelfare.su.lt/>

Сайти видань

1. Демографія та соціальна економіка. URL: http://dse.org.ua/index_ua.html

2. Міжнародний науковий журнал «**Social Welfare Interdisciplinary Approach**» («**Соціальне благополуччя: міждисциплінарний підхід**»). URL: <http://www.socialwelfare.su.lt>

3. Український соціологічний журнал. URL: <http://www.sau.kiev.ua/magazine.html>

Ресурси відкритого доступу:

Видавництво

Google Scholar

Google Book Search

Scirus

Продукти

інформаційно-пошукова система, орієнтована на пошук наукової літератури за різними галузями знань та за різними джерелами, включаючи рецензовані статті, дисертації, книги, реферати і звіти, що опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями; модифікація Google. світова електронна бібліотека книг.

науково-орієнтована пошукова система. Здійснює пошук у понад 450 млн. наукових спеціалізованих веб-сторінок (латиницею), які містять наукові, навчальні, технічні і медичні дані (найновіші звіти,

рецензовані статті, патенти, препринти і журнали).

DOAJ

Directory of Open Access Journals - близько 3 тис.

повнотекстових рецензованих наукових журналів (близько 200 тисяч статей) з усіх галузей знань та різними мовами.

arXiv

найпопулярніший відкритий архів наукових публікацій.

Містить понад 500 тисяч статей з фізики, математики,

New Jour

комп'ютерних наук та біології пошукова система електронних публікацій, доступних в Інтернеті; за підтримки

PubList.com

Georgetown University пошукова система по 150 тис. електронних і друкованих журналів з багатьох областей знань.

1. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Власний або кафедральний ноутбук	Проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття		приміщення комп'ютерного класу

Політика навчального курсу

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі» є обов'язковою для студентів, які здобувають ступінь вищої освіти бакалавр спеціальності 231 Соціальна робота.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Охорона праці в галузі».

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролі є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини);
- відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій;
- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);
- перескладання підсумкового модуля з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій, передбачених Положенням про диплом державного зразка з відзнакою, чи невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий модульний контроль з поважної причини.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Згідно з Положенням про порядок відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок» при кредитно-трансферній системі організації освітнього процесу в Карпатському інституті підприємництва:

- Пропуск з практичного заняття є з поважної (хвороба, участь у заходах спортивно- масового та культурно-просвітницького характеру, відрядження на олімпіаду або наукову студентську конференцію) та без поважної причини. Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового модульного контролю.

- Пропуск без поважної причини відпрацьовується студентом через співбесіду, виконання практичних завдань або презентацію пропущеної теми згідно з графіком консультацій та відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять проводиться з відміткою на бланку дозволу. Дозвіл на відпрацювання пропущених занять з неповажних причин дійсний протягом календарного місяця.
- У випадку, коли студент не встигає відпрацювати пропущені з поважної причини заняття до початку підсумкового контролю, він відпрацьовує їх і допускається до підсумкового модульного контролю за спеціальним дозволом завідувача відділення.
- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, 60% і більше від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 70-119 балів), студент отримує незадовільну оцінку з можливістю повторного перескладання дисципліни.
- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, яка перевищує 65% від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 1-69 балів), студент отримує незадовільну оцінку з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.